

Змістовий модуль **1.** Види музичної діяльності на уроках музичного мистецтва – сучасні інтерактивні музично-педагогічні технології

Тема 1. Слухання-сприймання музики як вид художньо-творчої діяльності учнів на уроках музичного мистецтва

**Кондратенко Г.Г.,
кандидат
педагогічних наук,
доцент кафедри
теорії та методики
музичного
мистецтва**

План

1. **Сутність поняття «музичне сприймання», його специфічна особливість.**
2. **Етапи розвитку музичного сприймання.**
3. **Мета і завдання слухання музики.**
4. **Основні етапи слухання музики, вивчення музичних творів, методика роботи.**
5. **Словесні методи ознайомлення з музичним твором та методи художньо-педагогічного аналізу й художньо-педагогічної інтерпретації.**

“ Пізнання світу почуттів
неможливе без розуміння і
переживання музики, без
глибокої духовної потреби
слухати музику й діставати
насолоду від неї ” –

- Володимир
Сухомлинський.

I. Сутність поняття «музичне сприймання», його специфічна особливість

- **Сприймання музики** – основний засіб формування музичної культури й духовного розвитку школярів.
- **Слухання музики** — один із провідних видів діяльності на уроці музичного мистецтва в загальноосвітній школі, мета якого - виховувати любов до музики, формувати музичну культуру та усвідомлений музично-естетичний смак.

Музичне сприймання -

Це основний вид музичної діяльності, який передує всім іншим.

Це процес психічного відображення у свідомості дитини цілісного образу музичного твору, який відбувається у взаємозв'язку з мисленням, волею, мовою, почуттям, відчуттям, уявою, увагою.

Ознаки повноцінного музичного сприймання:

- Емоційність
- Активність
- Свідомість (інтелектуальний розвиток особистості)

Музичне сприйняття має певні властивості

- **емоційність**, пов'язана з естетическими переживаннями людини, його почуттями, емоціями;
- **цілісність**, що відбиває становлення у свідомості людини музичного образу добутку через сукупність елементів музичної мови;
- **асоціативність**, коли на основі колишнього досвіду людини відбувається виникнення різного роду зорових і слухових асоціацій, що ведуть до виникнення образних подань і естетическому відношенню людини до музики;
- **свідомість**, оскільки сприйняття пов'язане з мисленням, а спрямоване, свідоме сприйняття впливає на пізнавальні процеси й оцінні судження.

Етапи в розвитку музичного сприймання

Поняття сприймання-слухання музики досліджували:

- Н.Брюсова
- Б.Яворський
- Б.Асаф'єв
- В.Шацька
- Е.Абдулін
- О.Апраксіна
- Н.Ветлугіна
- Н.Гродзенька та ін.

Завдання слухання музики

- Викликати інтерес до музики. Вчити дітей емоційно відгукуватись на музику;
- Розвивати навички музичного сприймання;
- Поглиблювати музичне знання;
- Сприяти розвитку загальних та музичних здібностей учнів;
- Закласти основи музичного смаку;
- Навчити розрізняти музику за характером, змістом, жанрами та засобами виразності.

Основні етапи слухання музики, вивчення музичних творів, методика роботи

- **Вступне слово:** Розповідь вчителя про авторів твору; про назву твору; про історичне виникнення або виконання твору; про виконавців (який інструмент, голос, хор, оркестр).
- **Виконання твору:** сприймання музичного твору: в запису або у виконанні учителя.
- **Художньо-педагогічний аналіз** у формі бесіди з дітьми про емоційне ставлення до твору; розбір засобів музичної виразності та особливості музичної мови; визначення форми; порівняння з іншими творами.
- **Повторне слухання** - сприймання на більш високому рівні (у запису; у виконанні учителя)

Послідовність сприймання музичних творів (за Черкасовим В.Ф.)

- Презентація музичного твору
- Слухання музичного твору
- Інтерпретація інтонаційно-образного змісту твору
- Повторне слухання та обговорення на новому, вищому рівні

Презентація музичного твору -

- Донесення до слухача повноцінної інформації про особливості написання, виконання і сприймання твору,
- Процес взаємозв'язку тексту, слова, відеодемонстрації, комп'ютерної анімації, музики, образотворчого мистецтва.

м.Київ, вул. .Закревского, 42.

Вимоги до презентації твору:

- Повноцінність інформації, поданої у зручній і цікавій формі
- Лаконічність
- Виразність
- Емоційне забарвлення
- Використання мультимедійних технологій
- Використання різних мистецтв
- Постановка змістовних питань для дітей перед прослуховуванням твору

Прослуховування музичного твору

- Слухання творі у «живому виконанні»
- Слухання музики у запису

Вимоги:

- Якість виконання
- Атмосфера концертного залу

Інтерпретація інтонаційно- образного змісту твору

- Визначення характеру, образів,
- Визначення особливостей засобів музичної виразності (мелодія, ритм, темп, динаміка, тембр, гармонія, штрихи, регістр)
- Спостереження за інтонаційно-образним розвитком музики та виявлення спільних і відмінних рис

Інтерпретація інтонаційно-образного змісту твору

Розширення музичного тезаурусу школярів

Характер		
Бадьорий	Схвильований	Поетичний
Героїчний	Таємний	Ласкавий
Енергійний	Грізний	Жартівливий
Революційний	Важкий	Радісний
Пристрасний	Спокійний	Граціозний
Величний	Ліричний	Сумний
Вольовий	Ніжний	Трагічний

Повторне слухання та обговорення на новому, вищому рівні

Уточнення окремих характеристик,
положень, елементів музичної мови, які
сприяють створенню музично-художнього
образу

методи

- Словесні методи ознайомлення з музичним твором
- методи художньо-педагогічного аналізу
- метод художньо-педагогічної інтерпретації.

